

SUOMENKIELISEN TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA NUORISOPALVELUJEN TULOSYKSIKÖN OSAVUOSIKATSAUS TILANTEESSA 31.7.2023

Suomenkielinen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö tarjoaa nuorten kasvua edistäviä oppimis- ja osallistumismahdollisuuksia sekä nuorisotyön palveluja. Lisäksi se vastaa perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta Espoossa. Palvelut tuotetaan yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja toimijoiden kanssa.

Koulutuspalveluiden osalta tulosityksikkö vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen johtamisesta ja toisen asteen koulutuksen kaupunkitasoisesta koordinoinnista. Suomenkielisiä lukioita on 10 ja niissä on syksyllä 2023 arviolta 6 580 opiskelijaa.

Lasten ja nuorten hyvinvointi on tulosityksikön toiminnan keskiössä. Hyvinvointia tukee Nuorisopalvelut, joiden toiminnan pääasiallisena kohderyhmänä ovat 12–17-vuotiaat nuoret. Kesätoiminnassa kohderyhmä on 9–17-vuotiaat, ja Ohjaamotalon palvelut kohdentuvat alle 30-vuotiaisiin nuoriin.

1 Toiminnan toteutuminen

1.1 Koulutuspalvelut

Espoon suomenkielisisissä lukioissa opiskeli vuoden 2022 syyskuussa 6 194 opiskelijaa (2021: 5 825) ja opiskelijaennusteen mukaan syksyllä 2023 suomenkielisisissä lukioissa opiskelee 6 590 opiskelijaa. Lukuvuoden 2022–2023 lukiodien aloituspaikkamääräksi kasvun ja oppimisen lautakunta päätti 2 079, mikä on 66 % perusopetuksen päättävästä ikäluokasta. Lukuvuoden 2023–2024 aloituspaikkamääräksi on päätetty 2 118 (66,3 %).

Espoon kaupungin suomenkielisiin lukioihin oli keväällä 2023 ensisijaisia hakijoita yhteensä 2 267 (2022: 2 353). Ensisijaisia hakijoita suhteessa aloituspaikkoihin oli 1,11 (2022: 1,13). Kaikki lukiodien aloituspaikat täytettiin yhteishaussa. Alin keskiarvo, jolla pääsi lukioon, oli 7,45 (2022: 7,58).

Uusi oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021, ja vuonna 2023 laajennetun oppivelvollisuuden piiriin tulee kolmas ikäluokka peruskoulun päättäviä oppilaita. Oppivelvollisuuden laajentaminen tarkoittaa myös maksutonta toisen asteen koulutusta, ja syksyllä 2023 maksuttoman lukiokoulutuksen piirissä ovat kaikki lukiodien 1.–3. vuoden opiskelijat, mikä tarkoittaa Espoossa yli 6 000 opiskelijaa. Oppivelvollisuuslain mukaan asuinkunta on vastuussa niistä oppivelvollisista nuorista, jotka eivät perusopetuksen jälkeen pääse tai hakeudu jatkokoulutukseen. Nuoria ohjataan opiskelun ja tarvittavan tuen piiriin, ja tarvittaessa heille tehdään opiskelupaikan osoittamispäätös. Perusopetuksen päättäviä oppivelvollisia on Espoossa vuonna 2023 noin 3 200.

Äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvien opiskelijoiden osuus kaikista suomenkielisten lukiodien opiskelijoista on 11,5 % (2021: 10,7 %).

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen tulosityksikkötasoiset seurattavat tavoitteet vuosille 2023–2025 ovat seuraavat:

- Espoossa ylioppilastutkinnon tulokset ovat Suomen kärkeä.
- Vahvistetaan lukiolaisten mahdollisuuksia vaikuttaa opiskeluympäristönsä ja lukionsa toimintakulttuurin kehittämiseen sekä opiskelijaa itseään koskevien päätösten valmisteluun esimerkiksi nuorisovaltuuston ja opiskelijakuntien hallitusten välisellä yhteistyöllä sekä ottamalla opiskelijoita aktiivisesti mukaan lukiokoulutuksen kehittämiseen.
- Vahvistetaan valmiutta tukea monikielisten nuorten opiskelua toisella asteella osana kotouttamistavoitteita.

- Kehitetään opettajien kielitietoisuus- ja kulttuurisensitiivisyysosaamista koulutuksin osana kotouttamistavoitteita.

Lukiokoulutusta kehitetään monien hankkeiden kautta, joista merkittävin on OKM:n Laatu- ja saavutettavuusohjelman toimeenpanoon saatu 580 000 euron valtionavustus vuosille 2023–2024. *Laadukas lukiokoulutus – silta nuorten tulevaisuuteen* -hankkeessa on tavoitteena luoda Espoon lukiokoulutuksen laatukäsikirja, johon kootaan laadukkaan oppimisen edellytykset. Hankkeessa toteutetaan myös kokeiluja, joilla ehkäistään lukiolaisten henkistä kuormitusta, lukio-opintojen venymistä ja keskeyttämistä sekä tuetaan maahanmuuttotasaisten oppijoiden opintoja ja ohjausta. Hanke tukee jo aiemmin alkanutta *Ohjauksella onnistumisiin* -hanketta.

Espoon kaupunki osallistuu valtakunnalliseen lukiokoulutuksen kehittämiseen mm. LUKE-verkoston, Kuntaliiton lukiofoorumin ja Helsingin, Turun, Tampereen, Jyväskylän ja Oulun kanssa tehtävän yhteistyön kautta.

Lukioverkon kehittämisessä päämääränä on tarjota lukiokoulutusta kaikissa kaupunkikeskuksissa hyvien kulkuyhteyksien varrella. Pitkän aikavälin tavoitteena on kasvattaa lukioyksiköitä siten, että kaikkiin lukioihin voidaan ottaa vuosittain vähintään 200 uutta opiskelijaa.

1.2 Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen toiminta on vuonna 2023 heinäkuun loppuun mennessä tavoitteiden mukaisesti ylittänyt nuorten kohtaamiskerroissa vuoden 2019 tason vastaavana ajankohtana. Nuorisopalvelujen kaikki nuorten kohtaamiskerrat yhteensä ajalla 1.1.–31.7. 2023 on 86 577, mikä on 2,4 % enemmän kuin vuonna 2019. Nuorisopalvelujen kesäleiri- ja kurssitoiminnassa nuorten kohtaamiskertoja oli yhteensä 5 133, mikä on 7,2 % enemmän kuin vuonna 2022 (4 788).

Koulujen kesäloma-ajan kaikki nuorten kohtaamiskerrat oli yhteensä 13 403, mikä sisältää kesätoiminnan lisäksi Pointin kirjaston yhteydessä olevan nuorisotilan, liikkuvan nuorisotyön ja jalkautuvan Nuorisotyö raiteilla -toiminnan kohtaamiskerrat. Vuoteen 2022 (12 063) verrattuna kasvua on 11,1 %.

Nuorten työllistymistä tuetaan kesä- ja yritysseteleillä, joihin ovat oikeutettuja vähintään 15 vuotta ja enintään 19 vuotta täyttävät espoolaiset. Kesäseteleitä jaettiin yhteensä 1 600 kpl. Kumppanuusrahalla on kehitetty Espoon 4H-yhdistyksen kanssa yritysseteliä. Yrityssetelikokonaisuus sisältää vuonna 2023 vähintään 30 yrittäjyyteen koulutettua ja yrityksen perustamiseen tuettua nuorta sekä 30 kpl 300 euron yritysseteliä.

Espoolaisnuorten lyhytkestoisia keikkatyömahdollisuuksia on edistetty yhteistyössä Työllisyys Espoon ja WorkPilotsin kanssa, ja tarkastelujakson aikana nuoret ovat tehneet on keikkatöitä 2173,5 tuntia, yhteensä 251 työkeikkaa. Nuorisopalvelut työllisti kesätyöntekijöitä yli 30. Alueellisessa nuorisotyössä työllistettiin koululaista ja nuorisotyötä tukevissa Ohjaamotalopalveluissa alalle opiskelevia.

Nuorisoyhdistysten ja nuorisovaltuuston toimintaa on tuettu suunnitelmallisesti, ja vuonna 2023 on lisätty nuorisoyhdistyksille kohdennettuja avustuksia 80 000 eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Heinäkuun loppuun mennessä avustuksia on maksettu 540 000 euroa. Syksyn 2023 nuorisovaltuustovaalien järjestelyt on aloitettu.

Koulunuorisotyöhanke toteutetaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston myöntämällä rahoituksella 1.8.2023–31.12.2024 välisenä aikana. Hankkeen suunnitelma on tehty ja hanketyöntekijät on valittu.

2 Talousarvion toteutuminen

Suomenkielinen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen toimintatulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 1,5 milj. € pääasiassa lukiokoulutuksen saamien korona-avustusten (0,8 milj. €) ja nuorisopalvelujen etsivän nuorisotyön tukemiseen saaman toiminta-avustuksen (0,4 milj. €) vuoksi.

Toimintamenojen ennustetaan ylittävän talousarvion 0,1 milj. €. Koulutuspalvelujen henkilöstömenot ylittynevät 0,5 milj. € saadun projektirahoituksen käytön ja pakollisten palkankorotusten vuoksi, mutta nuorisopalvelujen henkilöstömenojen ennustetaan palkankorotuksista huolimatta alittuvan 0,1 milj. €: henkilöstön vaihtuvuus on suurta, ja rekrytointien yhteydessä vakanssit ovat aina jonkin ajan täyttämättä, lisäksi osa uusista vakansseista on saatu täytettyä suunniteltua myöhemmin. Tulosityksikön sisäisten palvelujen ostoista säästyy 0,5 milj. €, mutta sisäiset toimitilavuokrat ylittyvät vuokrankorotusten vuoksi 0,2 milj. €.

Investointien ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Ensikertaisen kalustamisen toteuma painottuu loppuvuoteen, ja osa hankinnoista toteutuu käyttötaloudessa.

	Käyttö- suunnitelma	Toimiala- ennuste	Toteuma 1-7/2023	Toteuma-% 2023	Kasvu-% 2022-2023
Myyntituotot, ulkoiset	0	0			-100,0 %
Maksutuotot, ulkoiset	50 000	62 200	61 632	123,3%	32,2 %
Tuet ja avustukset	502 000	1 854 685	1 036 030	206,4%	95,3 %
Muut tuotot, ulkoiset	0	165 100	164 162		84,2 %
TOIMINTATULOT ULKOISET	552 000	2 081 985	1 261 823	228,6%	82,3 %
Henkilöstökulut	-36 141 497	-36 567 102	-22 361 713	61,9%	10,4 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-11 381 300	-11 376 800	-5 706 931	50,1%	9,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-4 312 983	-4 316 383	-1 118 919	25,9%	37,7 %
Avustukset yhteisöille	-712 000	-712 000	-335 098	47,1%	-39,6 %
Vuokrakulut, ulkoiset	-1 177 400	-1 034 100	-502 880	42,7%	4,2 %
Muut kulut, ulkoiset	-723 516	-868 200	-144 052	19,9%	4,3 %
TOIMINTAMENOT ULKOISET	-54 448 696	-54 874 585	-30 169 593	55,4%	9,9 %
Sisäiset tuotot yhteensä	0	0			0,0 %
Sisäiset toimintakulut yhteensä	-20 434 304	-20 077 188	-11 546 376	56,5%	10,4 %
Tulot yhteensä	552 000	2 081 985	1 261 823	228,6%	82,3 %
Menot yhteensä	-74 883 000	-74 951 773	-41 715 969	55,7%	10,0 %
TOIMINTAKATE	-74 331 000	-72 869 788	-40 454 146	54,4%	8,7 %

Henkilöstömenojen ennusteesta on eliminoitu lomapalkkajaksotuksen vaikutus.

Avustusten toteumassa on 0,2 milj. € virheellinen hyvityskirjaus kaudella 7/2023: oikaistu kaudelle 8/2023.